

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

73. ÉVFOLYAM

2003. ÁPRILIS

No. 2 (339), Vol. 73, April 2003, USPS 178-560

2. SZÁM

KRISZTUS FELTÁMADÁSA – PECSÉT

Olvasd: 1Korinthus 15:12-20.

Azzal a hitbéli meggyőződéssel kívánok határokon, tengeren innen és túl élő olvasó Testvéreimnek áldott húsvéti ünnepeket, hogy vajúdó világunk, történelmünk legörvendetesebb tényét hirdetem: Jézus Krisztus feltámadott! És ha erre azt válaszolják: Valóban feltámadott!, akkor mindennél erősebb hitlanc keletkezett. Húsvét a győzelem ünnepe, mert Isten győzött a halál felett Krisztus feltámadásával. A tények ünnepe ez, mely mellett nem lehet érzéketlenül elmenni. A győzelembe be kell kapcsolódni örömmel; nem lehet félreállni. Halál felé siető életünk ténybe kapaszkodhatik. Másképp úgy járunk, mint a Szahara vándora, aki délibábnak vélte az előtte lévő oázist és menthetlenül elpusztult. Aki húsvét ténye mellett hitetlen, elutasító mozdulattal elmegy, elveszett az Élet számára. Krisztus feltámadása azonban pecsét. Tudjuk, hogy a pecsét szükséges minden fontos okirathoz. Hiába állítják ki a hatóságok ténszerűen, ha nincsen pecsét rajta, érvénytelen.

Krisztus feltámadása pecsétje az igehirdetésnek és személyes bizonyágtételünknek. Kétévezred óta minden igehirdetés Jézus feltámadására épít. Lehet szép beszédek mondani egy-egy temetéskor, mert nagyok az elvárások is. De hitelessé a prédikációt csak Krisztus feltámadása teszi. Egy művészettörténeti előadás Budapesten a keresztyén művészetről szólt. Közben az előadó megjegyezte: Hallatlan erő van a keresztyénségben. S egyik tanítványát említette, aki társdalmi temetéseket végzett és egy idő után idegösszeroppanást kapott. A keresztyénség igehirdetői pedig odállnak a koporsók mellé és beszélni tudnak. De ez csak azért megy, mert rajta van a hitelesítő pecsét, ami nem a mienk, hanem Krisztus feltámadása. Temetéskor hánszor sírna a lelkész a gyászolókkal. De ahol csak könynek vannak, és nem a vigasztalás evangé-

luma, ott össze lehet roppanni. Ezért minden szó, ami elhangzik, legyen “festék” Krisztus feltámadásának pecsétjén, amely fog, hat, és olvashatóvá teszi azt a tény, amit Isten értünk cselekedett húsvétkor. Legyen tanúságtételünk, bizonyágtételünk pecsétje a mindennapokon és az ünnepnapokon.

Egyik lelkész mondta, hogy a húsvéti Istentiszteleten egy kisgyermek édesanyja füléhez hajolva ezt súgta: Hazudik a tisztelendő bácsi? Mert tegnap azt mondta, hogy Jézus meghalt, most meg azt, hogy él! Egy év múlva reflektált ugyanakkor kicsi testvérenek: Jézus meghalt, ámde feltámadott a halálból!

Krisztus feltámadása pecsétje feltámadáshitünknek is. Néküle hitünk üres. Nincs halottak feltámadása, mondják sokan, mert nem jött még vissza onnan senki. Elfelejtik, hogy Jézus visszajött! Milyen szomorú az ilyen sírfelirat: Vele minden reményiséget elvesztettem. Emlékszem, volt gyülekezetemben egy özvegyasszony férje halála után többé nem jött templomba, hanem csak a temetőbe járt, mert eltemette férjével együtt hitét is. Krisztus feltámadás nyomja rá pecsétjét hitünkre, hogy az nem érvénytelen, nem hiabavaló, mert hitelesített!

Sokan mondják, de jó lenne hinni. Amikor ott állunk tehetetlenül gyógyíthatatlan beteg ágya mellett, a szülőé, a gyermeké, a hitvesé, vagy a testvére mellett. Mert feltámadáshit nélkül mit is tudnánk mondani? Lehet, olyan szép szavakat, melyektől a haldokló is sírva fakad. De hol van a Feltámadottban való hit pecsétje, mely a haldoklónak erőt ad, nem a földi életbe való visszatérésre, hanem arra, amit Jézus a kereszten mondott: Atyám, a Te kezébe teszem le lelkemet ... életemet, halálomat!

Krisztus feltámadása a bűnbocsánat pecsétje. Jézus azt mondta a gutaütöttnek, akit eléje hoztak: Megbocsáttattak a te bű-

neid. Nagy nyomorúság a testi betegség. Minden lehetőet megteszünk, hogy megszabaduljunk tőle. Jézus azonban túl lát a testi nyomorúságon. Látja a bűnt, amely tönkreteszi a test is, meg a lelket is. A “magunknak minél többet” elv túl lépi a szükségek határát és roncsol idegeket, tönkretesz szívet, megtámadja a testet. Ha Jézus csak a testet gyógyítja, még megmarad a bűn gyökérbetegsége, az önzés, a szeretetlenség, a hatalomvágy. Ezért mondja Ő a betegnek: Megbocsáttattak a te bűneid. Ha Jézus nem támadt volna fel, nem lenne, aki eltörölje a bűnt. Az Úrvacsorában az élő Jézus kínálja halálba adott testében és vérében a bűnbocsánatot. Örök életre az támad fel, aki a földi életben bűnei bocsánatát kapta. Így mondja ezt az Apostoli Hitvallás: Hiszem a bűnök bocsánatát, a testnek feltámadását, és az örök életet. Aki a feltámadott Krisztustól itt a bűnbocsánatot elfogadja, az a test feltámadását is örömmel várhatja.

A Feltámadott reményiségünk pecsétje is. Van, aki csak ebben az életben, rövid távon reménykedik Krisztusban. Pál apostol az ilyen embert mindenkinél szánalomra méltóbbnak mondja. A halál miatt amúgyis szánalmas az élet. Könnyezünk mások elvesztésén, szorongunk a saját végtől. S mi, ahogy Kosztolányi írja: “Ó, a halál! Mi gyermekek, mit küszködünk vele, s játékpuskánkat fogjuk ellene”. Nekünk is vannak fegyvereink: kórházak, orvosok, mértékletes életmód ... De megvédenek-e ezek a halál ellen? Krisztus feltámadása nélkül minden igehirdetés “lelki morfium”, mely vigasztalan helyzetekben kábít; minden hitünk hiedelem, bebeszélés; minden bűnünk gyógyíthatatlanná tesz, és minden reményiségünk sötétségbe torkollik.

Ámde Krisztus feltámadt! Első zsenge, kostoló, hóvirág. A feltámadás hírnöke.

Szimon János

ÖVÉK LESZ-E AZ ÉLET KORONÁJA?

A húsvét utáni első vasárnap, fehérvasárnap, hagyományosan a konfirmáció vasárnapja [magyarországi] egyházunkban. Így van ez a mosonmagyaróvári gyülekezetben is. A közeledő konfirmáció juttatta eszembe azokat az egykori konfirmandusaimat, akiktől annak idején azt kértem, hogy néhány mondatban foglalják össze, mit is jelentett számukra a konfirmációra készülés. Nagyon tanulságos válaszokat írtak. Egyikőjük így fogalmazott: "Fontos eseménynek tartom életemben a konfirmációt. Itt hallottam a keresztségben nyert kegyelemről, és arról, hogy Jézus Krisztus halála révén megváltott lettem. Konfirmációm jó kezdés, aminek szeretném, ha folytatása lenne." Egy lány így vallott: "Úgy érzem, nagy lépést tettem Isten felé. Megerősödtem abban az elszánásomban, hogy Jézus tanítványaként hívő emberként éljem le életemet. Ezután az ünnepi alkalom után sem akarom elhagyni a templomot és gyülekezetemet." Egy másik lány ezt írta: "Örülök, hogy eljutottam eddig, és kérem a jó Istent, hogy amit elkezdett bennem, azt végezze is be." Végül egy újabb konfirmandus lány szavai: "A konfirmációi fogadalmam elmondása közben döbbsentem rá arra, hogy most az Isten előtt teszek esküt arra nézve, hogy hűséges maradok Őhozzá. Most már komolyabban veszem keresztségemet és mindazt, ami az egyház tanításából fakad".

Gyönyörű, lélekemelő vallomások ezek. Lelkésznek, hozzátartozóknak, gyülekezeti tagoknak az öröm könnyeit csalja a szemébe. Aztán jön a kijózanító valóság: Mindezek esetenként csak üres szavak! Sokan egy percig sem gondolják komolyan a konfirmációi fogadalom szavait. Mi lelkészek így fogalmazunk egymás között, "kikonfirmáljuk a fiatalokat az egyházból". Mert valóban — tisztelet a kivételnek — sok konfirmandus többé be sem teszi a lábát a templomba. Az okok nyilván nagyon sokfélék lehetnek. Én mégis itt és most csak három olyan jelenségre szeretnék röviden utalni, ami oka ennek a bizonyos "kikonfirmálásnak".

A mai konfirmandus fiatalok többsége már teljesen szekularizált családi háttérből jön, hiszen már a szülei sem kaptak valóságos nevelést. Szinte teljes a hitbéli tájékozatlanság és az ebből fakadó közöny, illetve a feszélyezettség. Addig még nem volt baj, amíg élt a hitét gyakorló nagymama, mert ő vállalta, hogy hűségesen elviszi unokáját a szülő helyett a konfirmációi oktatásra és az Istentiszteletekre. Sajnos azonban ez a nemzedék nagyrészt már kihalt, és az előbb említett feladat végképp a

szülőkre hárult. Ok azonban már az elmúlt ötven év ateista nevelését kapták. Idegen számukra a templomi légkör, ismeretlen az istentiszteleti liturgia, legjobb esetben csak megkeresztelték őket, de azon kívül semmiféle kapcsolatuk nem volt az egyházzal. Gyermekeiket is talán éppen csak a nagymama kedvéért keresztelték meg tizenkét évvel korábban. Számukra igazán nem az elsőrenden fontos kérdés gyermekük hitbéli nevelkedése, erősödése.

A második problémát abban látom, hogy egyre nehezebben motiválhatóak a mai fiatalok. Egyre nehezebb érdekklődést ébreszteni bennük az egyház tanítása és a hit dolgai iránt. Majd negyedszázada végzek lelkeszként hitoktatást, van tehát összehasonlítási alapom a húsz-huszonöt évvel ezelőtti és a mai helyzet között. Akkoriban még fogékonyabbak, nyitottabbak voltak a gyermekek. Egy-egy bibliai történet lekötötte őket és tartalmas beszélgetéseket lehetett velük folytatni. Ma? Ez már nem így van. Idegen számukra mindaz, amit a konfirmációi órákon hallanak, nem is igazán értik és nem is érdeklik őket a hallottak. Nem vigasztal, hogy általánosságban is elmondható, hogy kevés komoly dolog érdekli igazából a mai fiatalokat. Ehhez kapcsolódik még az, hogy egyre kezelhetlenebbek, arrogánsabbak, hogy ne mondjam pimaszabbak lettek a tizenéves fiatalok. Ez egyrészt a szülői nevelés hiányosságaira, másrészt pedig arra a liberális közönyre vezethető vissza, ami azt sugallja: Neked csak jogaid vannak kötelességek nélkül.

A harmadik okként említeném, hogy manapság rengeteg lehetőség között választhatnak a fiatalok. Az iskolán túli szabadidős programok széles tárházát kínálja számukra az élet. Így rengeteg olyan dolgot vállalnak fel, amiknek jó része haszontalan, ráadásul időrabló, ellenben nagyon divatos. Jellemző szülői hozzáállás, hogy amikor konfirmandus szülőket látogatok, hívogatva gyermeküket a konfirmációi oktatásra, a szülő behívja tizenkét éves csemetéjét, a szoba közepére állítja, és teátrálisan felteszi a kérdést: "Akarsz-e fiam konfirmációi órára járni? Mert megoldható! Lemondjuk a délutáni sportfoglalkozásokat, vagy aznap délután nem mész számítógépes és internetes szakkörbe". A gyerek választát nem nehéz kitalálni. A szülő pedig csalódott és fájdalmas arccal mondja: "Ó de kár! Pedig én megpróbáltam! De erőszakkal ugye nem lehet!" Sajnos, az egyház nem tud versenyre kelni a mai modern világ látványos, színes, és változatos ajánlataival.

"Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját" – mondja Jézus. Vajjon hányan veszik komolyan Jézus szavait? A felelősség azonban nem csak a konfirmandusokon, azok szülein, hanem rajtunk is ott van. Mégpedig az imádság felelőssége. Imádkozunk-e az Istenhez konfirmandusainkért, hogy tartsa meg őket az igaz hitben, és semmi ne tántorítsa el őket attól a hitvallástól, amit a konfirmáció felemelő ünnepén vallottak? Hogy majd egykor az ő neveiket is felolvassák az élet könyvéből.

Kiss Miklós, mosonmagyaróvári ev. lelkész

HÚSVÉTI ÉNEK

Támadj fel új életre már,
Krisztus lankadt népe!
Húsvéti szép hajnal sugár
Csillan, siess elébe!
Mghátrált régen a halál,
A Győző életet kínál
Győzelméből ma néked.

Hagyd bűnöd el, utad szabad,
A kő elhengerítve.
Ne másra várj, mozdulj magad,
Lelked tetvagy hevítse!
A közöny álmából elég,
Szolgálat szent tűzében ég,
Ki új szívet kapott már.

Hogy gyenge vagy, se nagy, se hős?
Homályban mit kell tenned?
Az Úr erőtlenségben erős,
Ne feledd, Ő él benned!
Az odafennvalókra nézz.
A hitnek semmi nem nehéz,
Nincs neki lehetetlen.

Feltámadt Krisztus, mennybe ment,
Még sincsen messze tőled.
Ő kormányoz múltat, jelent:
Kezében az ítélet.
Úgy ébredj minden reggelen,
Hogy életed húsvét legyen —
Támadj fel, drága népe!

Scholz László

IMÁDKOZZUNK!

Hálát adunk Neked, Úr Jézus Krisztus, hogy mindenkor előttünk jársz. Vonj minket Magadhoz és adj erős hitet, hogy bármerre vezetsz, tétovázás nélkül kövessünk Téged. Ámen.

**Minden kedves Olvasónknak
áldott húsvéti ünnepeket
kíván a Szerkesztőség.
Krisztus feltámadt! Halleluja!**

“GYÓGYULÁST A VILÁGNAK!”

Isten gyógyító ajándéka a megigazulás

Az egyházak egységkeresése, az ökumenikus mozgalom addig soha nem látott nagy eseményére került sor a németországi Augsburg városában 1999. október 31-én. Az Evangélikus Világszövetség és a katolikus egyház közös teológiai bizottsága évekig tartó párbeszéde által előkészített, az Isten előtti megigazulás tanításáról szóló Közös Nyilatkozatot ünnepélyes Istentiszteleten írták alá a két egyház képviselői. A katolikus egyház II. Vatikáni Zsinata után, 1967-től kezdődően nemzetközi részvétellel folyt az a hivatalos párbeszéd, amelyben sor kerülhetet az augsburgi aláírásra, a XVI. században kimondott kölcsönös elmarasztalások visszavonásával.

A Közös Nyilatkozat kijelentette: “... a XVI: századnak a megigazulástanról szóló tanbeli elítélései új fénybe kerülnek. Az evangélikus egyházaknak e nyilatkozatban előadott tanítása nem esik a Trenti Zsinat elítélései alá. Az evangélikus hitvallási iratok elítélései nem alkalmazhatók a római katolikus egyháznak e nyilatkozatban előadott tanítására” (41).

Luther reformációjában az Isten előtti megigazulásról szóló tanításnak központi helye van, ez számít “az első és fő tételnek” a hitvallási iratokban, amely minden egyházi tanítás “szabályozója és megítélője”.

Miről is szól ez a ma nem mindenki számára érthető hittétel? Az a bibliai üzenet szólal meg benne, hogy Isten, az ember bírja, szereti az embert, a világot, és nem elítéli, hanem felmenteni akarja. Ezért küldte el Jézus Krisztust, hogy a bűnből, azaz az Istentől való távolságból, Tőle való elszakadástól, a Vele való ellenségeskedéstől Hozzá visszatérjünk, Vele kien-gesztelődjünk és megbéküljünk. Isten hoz-zánk lehajló kegyelme, szeretete hitet, bizalmat ébreszt az emberben Isten iránt.

Életünk tele van feszültségekkel, konfliktusokkal, megválaszolatlan kérdésekkel mások irányában. Önmagunkkal is sokszor vívódunk. Az élet végső kérdései — honnan jövünk mi emberek, mi az életünk célja, és mi lesz velünk halálunk után — túlmutatnak az anyagi világon és a társadalmi viszonyokon, és csak Isten előtt tudjuk megválaszolni őket.

A megigazulás a reformáció alapvető hangsúlya volt az “egyedül Krisztus, egyedül a Szentírás, egyedül a kegyelem, egyedül a hit” négyes bibliai igazsága mellett a középkori egyház eltévelyedései ellenében. Életünket Isten előtt nem a magunk elképzelései, vezeklés, búcsújárás, jótékonykodás által tehetjük kedvessé és igazzá, ha-

nem Krisztusban hozzánk küldött kegyelmét tudjuk megragadni hitünk bizalmával. A hit pedig soha nem maradhat egyedül magában, hanem követnie kell a szeretet cselekedeteinek, vagy — ahogyan Pál apostol írja — a Lélek gyümölcseinek.

Az egyházi esztendő bőjti szakaszában különösen is előttünk lehet azon bibliai igék sora, amelyek az ember bűnösségéről, engedetlenségéről, Isten parancsainak áthágásáról szólnak. Hogyan lehetséges ebből a helyzetből “helyreigazítani” az embert?

Különösen is fontos a Krisztust ismerők és követők összefogása embervilágunk ismeretében, illetve azon erkölcsi erózió jeleit figyelve, ami körülvesz bennünket. Együttes misszióra van szükség, hogy egy-egy kisebb-nagyobb közösségben, családban, nemzetben, társadalomban megéljük az Istennel való kiengesztelődést és az emberekkel történő megbékülést.

Talán sohasem volt még olyan fontos hazánkban, Európában, és a világban a keresztyénségnek arra rámutatnia, amit Jézus mondott: *Nemcsak kenyérrel él az ember...* A materiális, megfogható javak nem önmagukban jelentenek rosszat, hiszen felhasználásuk révén jobban, kényelmesebben élhetünk. A kérdés az, milyen helyet foglalnak el az anyagi értékek életünkben. Azaz: Mi van az elő helyen nálunk? Luther így fogalmazta meg ezt a Nagykátében: “Amin szívünk csüng, az a mi Istenünk”.

A SZENT ÉS A TV

A németországi Ramsdorfban a tévédíj-beszedők folyamatosan számlát küldtek “Frau Walburga St.” címére — a katolikus plébániára. A kapcsolatos probléma bocsátnakéréssel végződött, hiszen Szent Walburga a VIII. században még nem lehetett tévéelőfizető. Internet

AZONOS JOGOK “ÍGÉRETES JÖVŐ!”

Ha egy országban törvényes együttélési formának számít az egyneműek “házassága”, azt minden tagállamban el kell ismerni a jövő év júliusától. Ugyanez vonatkozik az “élettársi kapcsolatokra” is. Erről az Európai Parlament döntött abban a határozatban, ami az Európai Unión belüli költözés vagy letelepedés feltételeit szabályozza részletesen.

Az Európai Unió minden tagállamában 2004. július 1-től ugyanazok a jogok illetik meg a házastársi vagy élettársi kapcsolatban élő egyneműeket, mint a többi párt. Ehhez az kell, hogy a tagok származási

Ax Evangélikus Világszövetségnek a kanadai Winnipegben július 21-31 között tartandó világgyűlése központi témája — “Gyógyulást a világnak!” — azt a célt tűzi egyházaink, gyülekezeteink elé, hogy segítsük az emberek Istenhez térését, és ezzel gyógyulást, konfliktusok oldását tegyük lehetővé. A sokszor emlegetett bibliai értékek, keresztyén erkölcsi tradíciók nem megőrizni való múzeumi kincsek, hanem akkor érnek valamit, ha megtestesülnek bennünk. Ahogyan Isten Jézusban emberré lett (inkarnálódott), úgy kell a jézusi értékeknek bennünk, szavainkban és cselekedeteinkben megtestesülniük a hétköznapiokban.

Gyógyulást hoz a konfliktusok között, ha valaki a jézusi tanítás és magatartás szerint különbséget tud tenni a bűnös és a bűn között, és képes a bűnösnek megbocsátani, azt szeretni, a bűnt pedig nevével nevezni és az ellen harcolni. Vajon tudjuk-e magunkat mindig minden élethelyzetünkben Isten színe előtt érezni? Tudjuk-e a példázat szerinti talentumokat, Isten ajándékait, szeretetét és bűnbocsátatát megsokszorozni?

Az egyház történetében sokszor felbukant az a kísértés, hogy meg kell valósítani a tökéletességet önmagunkban és a körülöttünk lévő világban. Jézus nem ígérte, hogy ez sikerül. A cél nem a tökéletes világ, hanem a meglévőnél egy kevéssel rosszabb elérése, s ez mindig egy-egy lépést jelent. Ennek a szolgálatára hívott el, azt ígérve, hogy velünk marad életünk útján és halálunkban is az Övéi lehetünk.

D. dr. Harmati Béla - In: “Evangélikus Naptár”

országában ezek törvényes együttélési formának számítanak. Erről az Európai Bizottság előterjesztése alapján döntött az Unió parlamentje. A javaslat annak a törvénytervezetnek a része volt, amely meghatározta, hogy a más országba költözés, letelepedés során kik minősülnek közvetlen családtagoknak. E szerint ilyenek számitanak a leteleplő gyermekei, házastársa, és felmenő ági rokonai is. Magyar Hírlap

NYÁRI MAGYAR ISKOLA

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség idén is megrendezi hagyományos nyári iskolatáborát a fillmor(e)i regényes Sík Sándor Cserkészparkban. Az iskolatábor ideje július 5-20.

A délelőtti “iskolaórakat” délutánra szakköri foglalkozások, kirándulások, fürdés, s egyéb vidámságok váltják fel.

Minden érdeklődőnek szívesen nyújtanak felvilágosítást a 973-208-0450 telefonszámon vagy levélben Külföldi Magyar Cserkészszövetség, 2850 State Route 23, Newfoundland, NJ 07435-1443 címen. KMCSZ

“GYÓGYULÁST A VILÁGNAK!”

A X. evangélikus világggyűlés témaábrája

Az Evangélikus Világszövetség X. világggyűlése — a kanadai Winnipegben július 21-31 között — témájául választották ezt a jelmondatot. S ezt a jelmondatot öntötte formába két kanadai művész: Norbraten Erik grafikus és Nostbakken Richard tanító. Mit is juttatnak ezzel eszünkbe? Sokat! A kép formája amolyan földgömb szeret-

ne lenni, széttöredezett hegyekkel, csaknem körülölelve a keresztt és az olajág által. Nagy szüksége is van ennek a gömbütáznak mindkettőre. Hiszen a Föld itt már csak széttrepedezett, összetört táblákból áll, és könnyen széteshetnék. Szegény, megnyomorított föld: letaroltan, lenyúzottan, kiuzsorázottan.

A komor táblasivatagot szakadékok törnek meg. Benne se virág, se madár, se víz, se levegő. Karsztvidék, amelyen ez mind nagy gond; a lakhatóvá és művelhetővé terem-

tett föld már nem él, nem lélegzik, nem nyújt árnyékot, nem vonz madarat. Irgalmatlanul perzseli a nap, és csírájában megöl minden életet. Hiába esik rá az eső, mert a sziklafalakon örült sebességgel folyik le akármilyen mennyiség. A kő nem fogadja be a vizet. Inkább lezúdul, eláraszt mindent, pusztít és rombol.

A jobb oldal mégis csodáról beszél, egy olajág ágaskodik ott, de — milyen elgondolkodtató! — nem a széttöredezett földből nő ki. Abból már alig is telne emnyi életörőre. Két szép, egészséges levelét mintha valami földöntúli erő, hatalom húzná, vinné az ég felé. A béke szimbóluma az olajág, amely nem e világból, de evilágért van.

Annakidején Noé úgy fogadta az olajágot, amit a madár hozott vissza, mint az égi béke jelét. S ezzel a szóval üdvözölte tanítványait az egészen más, isteni világból visszatért Feltámadott is: “Békesség néktek!”

De az olajág nemcsak a mennynek mered, harmadik levele a föld fölé hajlik. Mintha karsztta merevedett bolygónk beteg testét szeretné jótékonyan átölelni, betakarni, simogatni, gyógyítani. S ehhez mintegy joga is van. Hiszen baloldalon a keresztt is mintha ezt a föld-körülölelést szeretné nagy ívben a maga oldaláról kezdeményezni és befejezni.

Ahol a keresztfeszített és feltámadt Úr békéjével siet nyomorult földünk segítségére, ott még mindig lehet remény a világ gyógyulására. Ennek a reménynek a jegyében érdemes tárgyalni — és cselekedni.

In: “Útitárs”

Károlyi vagy Károli?

Dr. Csohány János egyháztörténészt, a Debreceni Teológiai Akadémia volt professzorát arról kérdeztük, hogy az egyháztörténész szemszögéből hogyan helyes emlegetni a Vizsolyi Biblia alkotójának nevét: Károli Gáspár vagy Károlyi Gáspár?

– Manapság valóban a Károli formát használja a reformátusok többsége? Helyesen teszik-e és milyen érv alapján? Ugyanakkor mi a véleménye a Károlyi használatáról?

– Lelkes Károlyi-párti vagyok. Szó sincs egyébként arról, hogy minden református a Károli formát használná. Nem teszi helyesen az sem, aki azt használja. Ennek ellenére tudomásul kell vennie mindkét tábornak, hogy a Károlyi és Károli írásmód pillanatnyilag egyaránt használatos. Van tájékoztatási oka is, hogy némelyek a Károli írást írnak, mert nem is tudják, hogy azt elvetette a tudomány. A bibliafordító Károlyi Radicsics Gáspár református esperes és gönci lelkipásztor saját korának tanult emberei szokását követve vette fel szülővárosa nevét az eredeti Radicsics családneve elé, később helyette. Írta nevét latinosan Carolinak, Caroliusnak, de magyarul is így: Karolinus, Károli. Azért tette, mert a XVI. században a Károly nevet Károlnak írták. A király szó leírása is királ volt, de ejtése olyan, mint most.

– Mi a tudomány jelenlegi álláspontja?
– A Magyar Tudományos Akadémia is a Károlyi alakot szorgalmazza, mert az ak-

kori kiejtést akarja megjeleníteni. Ezzel szemben a Károli formához ragaszkodók nem csupán így írják, hanem sajnós így is ejtik e nevet. Ezzel meghamisítják a régi kiejtémódot, miközben konzerválni vélik az írásmódot.

– A károlizók hogyan viszonyulnak a többi történelmi, szintén Károlyi családnevű személyhez? Azokat hogy ejtik?

– Elgondolkodtató, hogy csupán Károlyi Gáspár nevével tesznek kivételt. Testvérének, Károlyi Miklósnak a nevét és a többi akkori Károlyiét, Andrásét, Károlyi Boldi Sebestyénét, Károlyi Péterét szívfájdalom nélkül Károlyinak írják és ejtik. Nagykároly földesúri családja, a Károlyi-család nevével sem problémáznak. Ezt a dupla archaizálást egyedül Károlyi Gáspár érdemelte ki a károlizóktól. Miért nem azt írják Gáspár nevének cerberusai, hogy gróf Károlyi Sándor kuruc generális írta alá a szatmári békét 1711-ben? Miért nem írják át a történelemkönyvekben az összes Károlyi gróf nevét el egészen a "vörös" gróféig? Milyen eredeti és "hagyományörző" lenne, hogy a történelmi Magyarország funératorát az ő írásmódjaikból Károlyi Mihálynak olvasnánk, ahogy ők teszik az Élet Könyvének fordítójáéval. De megvallom, nem önt el a pulykaméreg, ha Károli Gáspárt olvasok, inkább tudomásul veszem, hogy ez a károlizás is talán egyfajta "máság". Előbb-utóbb csak elmúlik...

F.T. interjúja az Erdélyi Naplóban (www)

KANADAI OLVASÓINKHOZ!

A valutaárfolyam kényszerít arra, hogy lapunkra az előfizetési díjat évi 12 kanadai dollárban állapítsuk meg, azaz, amint mindig jeleztük, évi 8 US dollárban.

Kérjük azt, hogy a 2003. évre szóló előfizetésüket eszerint szíveskedjenek beküldeni: 8 US dollárt vagy 12 kanadai dollárt előfizetésül 2003-ra. Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia évi tagsági díja, amiben az előfizetés is benne van — kanadai lakosoknak 20 kanadai dollár — nem változik.

Szíves figyelmükért és megértésükért hálás köszönetet mond a Szerkesztőség.

ERŐS VÁR (USPS 178-560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) by the Hungarian Conference in the Evangelical Lutheran Church in America, 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505. Tel.: 216-221-3178. Fax: 216-227-9482. E-mail: AMEVKo@aol.com. Periodicals postage paid at Cleveland, OH. Editor: The Rev. Béla Bernhardt. Annual subscription: \$6 in the USA, US\$8 from Canada, US\$15 from overseas by air mail. — Az ERŐS VÁR az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia lapja. Szerkesztő és kiadó: Bernhardt Béla. Aláírt cikkekért írjuk felel. Előfizetés az Egyesült Államokban évi 6 US dollár, Kanadából 8 US dollár, tengerentúlról légiútán évi 15 US dollár. — Kérjük olvasóinkat, hogy címváltozásokat haladéktalanul bejelenteni szíveskedjenek. — Nyomda/Printers: Onesource Printing and Promotions, P.O. Box 360704, Cleveland, OH 44136. — Minden levelezés, előfizetés, adomány a feladó pontos címe feltüntetésével a lap alatti címére küldendő:

Postmaster, send address changes to: Erős Vár, P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038.

Idegen nyelvet tanulva az ember először a létingét tanulja meg. Én vagyok, te vagy, ő van ... Aztán jönnek a kérdések. De ezek már nem konkrétan az ember személyiségére vonatkoznak. Inkább csak a másik tulajdonságaira tanul meg rákérdezni az ember. Megtanulja mindenki, hogyan kell ismerkedni: Ki vagy te? De nyelvtanilag — értelmetlen volta miatt — szinte szóba sem kerül ez a kérdés: Ki vagyok én?

Manapság a pszichológia a legdivatosabb emberrel foglalkozó tudomány. Sokan, sokat költenek pszichológusra. Arra, hogy megtudják, milyen emberek igazán. Arra, hogy megtudják: Milyen vagyok? Mert a pszichológia arra a kérdésre ad választ, hogy milyen az ember. Milyen tulajdonságai vannak, milyen esetlegesen kimutatható fejlődési rendellenességei vannak, milyen múltbeli események és hogyan határozzák meg az ember személyiségét és cselekedeteit. Ezek mind csak arra a kérdésre válaszolnak: Milyen az ember?

Még jobban közelítve, a kérdés megválaszolásához azt kell, hogy mondjuk, hogy az antropológia sokkal jobban, sokkal pontosabban megválaszolja az emberről alkotott és felvetett kérdéseinket. Még pontosabban leírja, hogy milyen az ember testi, lelki, szellemi felépítése, hogyan viszonyulnak ezek egymáshoz.

De most maradjunk mégis a címben is felvetett kérdésnél: Ki vagyok én? Nem egy önismereti tréning bemelegítésénél vetődött fel ez a mondat. De nem is egy identitászavarban szenvedő szerencsétlen ember tette fel magának a kérdést. És egyáltalán nem költői a kérdés. Dávid király, amikor minden sikerült, amit szeretett volna, amikor Jeruzsálemba vitte a visszaszerzett frigyládát és templomot akart építeni, akkor kérdezte: "Ki vagyok én Uram, ó Uram? És mi az én házam népe, hogy eljuttattál engem idáig?" Dávid ezen imádságának végkicsengése egyértelműen mutatja azt, ami válasz erre az önvizsgálatot tartó keresztyén számára szinte kötelezően felvetendő kérdésre: Csak Isten által vagyok. Csak Istentől van életem. Csak Tőle kaptam életem, és Tőle kapok életet minden nap. Isten törvényét nézve pedig azt kell, hogy mondjam, bűnös vagyok. Az igazságot nézve azt kell látnom, kárhozzatra méltó vagyok.

Ki vagyok én? Ember vagyok, bűnös és kárhozzatra méltó. Egyszerre igaz és egyszerre bűnös, Luther Márton tanítása szerint. Azonban szemben a pszichológiával és az antropológiával most a teológiáról kell szólni. A teológiáról, Istenről szóló tudományról, amely ezt kérdezi: Kicsoda Isten? A Ki vagyok én kérdést a Ki vagy Te, Istenem kérdés tükrében kell tovább

Ki vagyok én?

vizsgálunk. És a létingénél maradvá juthat eszünkbe, hogy Mózes előtt így jelentette ki magát Urunk: Vagyok, aki vagyok. És bizony sokszor álltunk értetlenül e kijelentés előtt. Pedig valóban nem tudjuk jobban megismerni Istenünket, mint teremtésének csodáján keresztül.

Egészen addig, amíg fel nem fedezzük, hogy a létige egyes szám első személyében megfogalmazott kijelentések az Újszövetségben is vannak. És amikor felfedezzük, örömmel olvassuk egyiket a másik után. "Én vagyok a jó pásztor." – mondja Jézus. És én ezt kérdezem: Ki vagyok én? Én bizony sokszor vagyok elvesztett, elkóborolt juh, akit keresni kell, hogy vissza lehessen vezetni a nyájhoz. "Én vagyok az élet kenyere." – mondja Jézus. És ki vagyok én? Én vagyok az, aki ezzel a kenyérral nem elégedett meg, hanem új, más, több kenyeret keresett és talán talált is magának. S csak később jött rá, az nem az élet kenyere. És én vagyok az is, aki a kenyereimet sokszor nem vagyok hajlandó megosztani hiányt szenvedő embertársammal. "Én vagyok a világ világossága." – mondja Jézus. És ki vagyok én? Sokszor az, aki irtózik ettől a világosságtól. Mert a világ világossága előtt nincs rejtegethető bűn, nincs titkolható vétek. A világ világossága mindent átjár, mindent megvilágosít. Csak én vagyok az, aki úgy gondolja, nem kell ez a világosság. Inkább visszamegyünk börtönünkbe, ahol félhomály vagy sötétség

van. Én vagyok az, aki olykor árnyékot vet, aki nem engedi, hogy a világ világossága másnak is ragyogjon, hanem elállja az útját a többi ember elől. "Én vagyok az út, az igazság az élet." – mondja Jézus. Ki vagyok én? Én vagyok az, aki próbálok ezen az úton járni, de mégis sokszor letérek róla. Én vagyok az is, aki megpróbálok félretenni saját vélt igazságaimat és követni az igazságot. És az is, aki vágyom az életre. Arra az életre, amely kiteljesíti a létigének a földi életben meg nem ismerhető távlatát.

"Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is él." – mondja Jézus. Ki vagyok én? És csendben megválaszolom a kérdést. Én senki sem vagyok. Jézus Krisztus nélkül senki sem lehetek és semmim sincsen. De Vele és Átala mégis enyém minden. Amikor kívülről jön a kérdés, valaki más kérdezi tőlem "Ki vagy te?", azt gondolom, dicsekednem kell valamivel. Akkor is, ha nem tudom azt mondani, hogy milyen jó állásom van, milyen híres lettem, milyen gazdag vagyok. De amikor ez a kérdés, "Ki vagyok én?" őszintén, belülről fakad, akkor tudom a választ.

Mert erre a kérdésre: Ki vagyok én, a legjobb válasz az, amit Bonhoeffer Dietrich, az 1945 áprilisában kivégzett német lelkész, teológus adott egyik versének utolsó két sorában:

"Ki vagyok én? Váltig faggat, gúnyol a magány, a gyöttelelem.

Bárki vagyok, Te tudod, ismersz: Tiéd vagyok, én Istenem!"

Nagy Zoltán ev. lelkész (Bakonytamási)

✱ ✱ A Luther-rózsa jelentése ✱ ✱

Evangélikus Egyházunk népszerű jelképe a Luther-rózsa. De emlékezünk-e még jelentésére?

János Frigyes választófejedelem pecsétgyűrűt ajándékozott Luther Mártonnak. Luther a jegyzőnek írt levelében a következőképpen írta le elképzeléseit a gyűrűvel kapcsolatban:

"A kereszt legyen az első, feketén, szívbehelyezve. Ezzel arra akarom magamat emlékeztetni, hogy a Megfeszítettben való hit üdvözít bennünket. Ugyanis csak akkor igazulunk meg, ha szívből hiszünk. Jóllehet a kereszt fekete, mivel megöl, s fájni is kell, mégis meghagyja a szívet saját színeben. Az igaz ember hit által él, mégpedig a Keresztrefeszítettben való hit által. Ez a szív fehér rózsza közepén legyen, annak kifejezéséül, hogy a hit örömmel, vigasztalással, s békességgel ajándékoz meg, és egyenesen egy fehér üde rózsába helyez. Mivel nem olyan békesség és öröm ez, amilyent a világ ad, azért legyen a rózsza fe-

hér és ne piros. A fehér szín ugyanis a lelkek és angyalok színe. Ez a rózsza égszínkék mezőben legyen, mert az ilyen lelki és hitbeli öröm az eljövendő mennyei örömök kezdete. Ez azonban a lélekben és hitben már most megvan, a reménység által előre izleljük, jóllehet még nem érzékeljük. A mező körül aranygyűrű legyen. Jelezze, hogy ez a mennyei üdvösség örökké tart és nincs vége soha. Emellett ez értékesebb minden örömnél és vagyonnál, amint az arany a legnemesebb és legértékesebb fém."

A Luther-rózsa jelentését legrövidebben egy Luther korabeli vers foglalja össze: "Rózsákon jár Krisztus hive, ha keresztet hordoz szíve." Egyházunk jelvénye ezt hirdeti: Akkor leszünk igazán boldogok, ha szívünkbe fogadjuk a keresztet. Földi életünk a rózsza szépségéhez hasonlóan mulandó. De vár reánk a mennyei boldogság, amely végtelen, amint a Luther-rózsát körül fogó gyűrű is végtelen. e.e.

“Bűnösök Hozzát kiáltunk”

Egyházunk első nagy énekköltője dr. Luther Márton volt. 36 egyházi ének maradt ránk, amelyekről határozottan bizonyítható, hogy tőle származnak.

Eleinte lelki élményeit minden cél és szándék nélkül öntötte énekbe, belső szükségyszerűségből. Amint azonban a reformáció terjedt, mindjobban szükségessé vált evangéliumi egyházi énekek írása. Sőt a történelmi helyzet parancsolólag követelte az új énekeket. Ugyanis Münzer Tamás 1523-ban adott ki egyházi énekeket, s ezeket a nép nagy örömmel foigadta. Mivel Münzer a legveszedelmesebb rajongó és forradalmár volt, Luther féltette tőle a reformáció ügyét.

Münzer a politikát és a vallást egymással teljesen összekeverte. Ő volt az, aki a parasztlázadást tüzelte, vezette; Mühlhausenből a városi tanácsot elűzte és ő maga állt a város élére. Egyik barátja bandát gyűjtött, mellyel Tüvingiát végigfosztogatta, templomokat gyújtatott fel, virágzó falvakat irtott ki és pusztított el, azért, hogy emberekkel gazdag zsákmánnyal térjen haza. Ő volt az, aki a csata előtt, ahol az ő sorsa dőlt el, azt ígérte katonáinak, hogy ő köpenyével felfogja az ellenséges golyókat, s akit agyonlőnek, azt ő feltámasztja.

Ettől a rajongó és lázadó embertől joggal féltette Luther a reformáció ügyét. Az egyház és az Istentisztelet reformját nem volt szabad átengedni ennek a veszedelmes embernek a kezébe. Most, Münzer énekeivel szemben csak egyet lehetett tenni: Újabb, jobb, népiesebb énekeket költeni, mint Münzer énekei voltak.

1523 végén végén Luther egyik jóbarátjának, Spalatin Györgynek (aki a szász választófejedelem udvari papja volt) levelet írt ebben az ügyben: “Magam is azon vagyok, hogy a próféták és a régi egyházatyák példájára a népek zoltárokat, lelki énekeket írjak abból a célból, hogy Isten ígéje az ének által is utat találjon az emberekhez. Mindenütt költőket kerestünk. Mivel Neked kiváló szókincesd és ízlésed van, s mindkettőt sok gyakorlat által kicsiszoltad, arra kérlek, légy szíves ezt kezdedbe venni és megpróbálkozni azzal, hogy valamelyik zoltárt énekké átköltse, úgy, ahogy a mellékelt példán látod.”

MÁR CSAK OLÁHUL

Bukaresti kormányrendeletére egyházi intézmények könyvelését kizárólag oláhul kell végezni, tehát az erdélyi magyar egyházi szervezetekét is. Ilyen megszorító határozatra még a párturalmi időben sem jutottak. www

Luther ehhez a leveléhez mellékelte egyik énekét. Ez volt a “Bűnösök Hozzát kiáltunk” kezdetű zoltárköltemény (“Aus tiefer Not schrei ich zu Dir”). Alapja a 130. Zoltár. Ez Luther egyik legszebb egyházi éneke. Érdekes megemlíteni, hogy ezt az éneket már Luther korában temetések alkalmával is énekeltek. Sírva és zokogástól elcsukló hangon énekeltek ezt Halálban az evangélikusok 1546. február 20-án dr. Luther Márton koporsója mellett,

amikor őt Eislebenből, ahol meghalt, átszállították Wittenbergbe, ahol eltemették.

A mélységből emelem fel / kiáltásom, szózatom. / Halld meg, Uram, figyelemmel / könyörgésem, sóhajom. / Ha csupán azt néznéd bennünk, / mennyi vétek nyomja lelkünk: / Ki állna meg Előtted?

Uram, a Te kegyelmedből / bocsánatot nyerhetünk. / Ohajokból, érdemeiből / nem lesz örök életünk. / Senki magát ne dicsérje, / de mindenki Tőled félve / kegyelmedet keresse.

†Virág Jenő

†

DR. RUPPRECHT PÁL

Szombathely, 1924. április 24 – Oakdale, MN, 2002. október 30

Családjával együtt a minneapolis-i magyar közösséget, s a tudományos világot nagy veszteség érte dr. Rupprecht Pál kedves hittestvérünk elhunytával. A budapesti gazdaságtudományi egyetemen kezdte meg tanulmányait, majd az Államokban folytatta 1949. évi bevándorlása után. Bölcsészdoktori fokozatot nyert a nemzetközi törvények és diplomácia tudományos ágában. 1972-től nyugdíjazásáig ő volt az első, nem orvosi végzettségű igazgatója a Minnesota Egyetem egészségügyi osztályának. 1990-1992 között az állami kormányzó tanácsadója kelet/középeurópai ügyekben. A minnesotai magyarság szószólója és vezéralakja. 1951-ben vette feleségül Zelechowsky Margitot. Házasságukból három gyermek született. Feleségét 1983-ban veszítette el. 1995-ben másodszor is megnősült. 1988-tól Parkinson-kór hatalmasodott el rajta, melyet nagy türelemmel viselt. Az Úr 2002. október 30-án hívta ki hú szolgáját a földi világból az örökkévalóság fényébe.

Temetését a minneapolis-i “Nativity” evangélikus gyülekezet közösségében 2002. november 2-án Nt. Seefeldt Glenn lelkész végezte, s felőle a vigasztalást a feltámadás ígéje, János 14:1-6 alapján hirdette a gyászoló családban feleségének, Máriának, fiainak Péternek, Istvánnak, és Andrásnak, menyecének, Deborahnak és Melaniének, nevelt gyermekeinek, Ágnesnek, Ádámnak, és Edinának, unokáinak, Kathynak, Maggienek, s Charlienak, továbbá hittestvéreinek, honfitársainak, barátainak, s tisztelőinek. Nyugodjék békében!

†

NT. ÖZV. TURCHÁNYI SÁNDORNÉ sz. HARSÁNYI ESZTER

Budapest, 1941. szeptember 12 – Toronto, 2003. március 14

Nagy családba tartozóan nevelkedett. Angol szakon tanult az egyetemen és könyvtárosi diplomát szerzett. Földrajzi kutató intézetben helyezkedett el. 1969-ben ment férjhez Nt. Turchányi Sándor evangélikus lelkészhez. Házasságukból két gyermek született. A család 1980-ban hagyta el Magyarországot; előbb Ausztriában, majd az USA-beli Seattleben éltek, 1981-ben pedig Torontóban telepedtek le. A Toronto Egyetemen az információs tanszéken volt állásban. Hűségesen munkálkodott férjével, aki a torontói Magyar Egyesült Egyház lelkesi szolgálata mellett rendszeresen beszolgált a Torontói Magyar Agostai Hitvallású Evangélikus Gyülekezetben is. Ez utóbbi helyen a hívek különösen megszerették a mélyhitű Nagytiszteletű Asszonyt. Gyermekeit szerető gondnal nevelte irányította. 1981-ben nagy öröm érte, leánya ekkor ment férjhez. Gyász volt az osztályrésze 2001 novemberében, amikor férje távozott az örökkévalóságba (az Erős Vár 2001/6. számában méltattuk életét). Hirtelen támadta meg végzetes betegség. Megváltó Urához március 14-én hajnalban tért meg.

Temetése a család kívánságára a bond-streeti evangélikus templomban volt március 19-én, amikor Nt. Vass Zoltán ref. lelkész hirdette a feltámadás bizonyosságát a gyászolóknak, gyermekeinek, Krisztinának és Györgynek, vejének, Dalziel Dávidnak, s a nagyszámú gyülekezetnek, üzenettel Magyarországon élő édesanyjának, özv. Harsányi Györgynének, testvéreinek, Graf Etelkának és Husz Erzsébetnek, s még számos rokonnak. Jézus mondta: “Aki hisz énbenem, ha meghal is, él.” Fényeskedjék neki az örök világoasság!

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

- A budapesti Zeneakadémiának a rendszerváltás után felújított egyházzenei tanszékén egyházzenei doktorátust nyert Finta Gergely, az Evangélikus Hittudományi Egyetem egyházzenei tanszéke vezetője és Kamp Salamon, a bp.-deákterti Lutheránia Ének- és Zenekar karnagya, a Magyar Bach Társaság elnöke.
- Néhai D. Szabó József ev. püspöknek Balassagyarmat önkormányzata posztumusz díszpolgári címet adományozott, továbbá Garami Lajos ny. ev. esperes és Lengyel Anna újságíró Pro Urbe-díjban részesült.
- Megalakult a Magyarországi Evangélikus Egyház Néprajzi Munkacsoportja azzal a céllal, hogy feltárja és közzétegye a kárpátmedencei evangélikus gyülekezetek hagyományait és lappangó értékeit.
- Meghalt Tihanyi János ny. egyházasközi, id. Magassy Sándor ny. győri, Ruttkay Levente ny. józsefvárosi, Bárány Gyula v. esperes, ny. győri, és Andorka Eszter (32 évesen, gyilkosság áldozataként) budapesti ev. lelkész.
- Tótkomlóson szeretetotthona létesítésének 5. évfordulóját ünnepelte az ev. gyülekezet.
- Az alig két év után már menesztett Szalay István helyébe lapzártakor még nem bizonyíthatóan Plathy Ivánt, az egykori Horn-kormány volt egyházügyi államtitkárát személték ki a jelenlegi kormány egyházügyi államtitkárának.
- A budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetemen "magna cum laude" minősítéssel doktorrá avatták Varga Gyöngyi és Béres Tamás lelkészeket, egyetemi tanársegédek.
- A soproni ev. líceumban immár negyedszer rendezték meg a Neumann-versenyt, most a számítógépes rendszer felalálója, Neumann János (egykorifasori diák) születésének 100. évfordulóján. A különféle technikai és informatikai feladatok végrehajtásában az iskolaközi vetélkedő legeredményesebbjének a soproni ev. líceum komputeres csapata bizonyult, s egyénilig Szabadkai Márton licista magaslott ki. A díjakat a Nyugati (Dunántúli) Ev. Egyházkerület püspöke és felügyelője, Ittész János, ill., dr. Weltler János adták át a nyerteseknek.
- Kemenesmagason felújított parókiáját, Székesfehérváron felújított templomtornyát vette ünnepélyesen használatba az ev. gyülekezet.
- A bajorországi Rosenheim múzeumában négykötetes eredeti Luther-Bibliára buk-

kantak. Ez a Biblia 1900 táján került a múzeumba, s ott kartondobozba csomagolva hányódott tízezer elraktározott kiállítási tárgy között. A színes fametszetekkel ékesített Biblia néhány kisebb folttal és s kevéske szakadással negleplezően jó állapotban vészelte át a majdhogy ötévszázadnyi időt. Ilyen Bibliát még Drezdában, Münchenben, és Wolfbüttelben őriznek.

• A nyitrai megyei Privigye r.k. kápolnájában II. világháborús bombának a kúpja szolgál harangul. Sokáig az egyik családnál szabadtéri tűzhely üstjének használták sokféle finomság főzésére. Amikor a kápolna eredeti harangja eltörtött, hangpróba után erre a bombakúpára esett a választás, amit aztán harangként vettek használatba.

• Az Andrássy út 60 alatti Terror Házában február végén kiállítás nyílt meg a mindkét diktatúrában meghurcolt Márton Áron erdélyi r.k. püspök emlékére.

• A hazai Építőipari Vállalatok Országos Szövetségének 2002. évi nívódíját a középületi kategóriában a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség temploma s gyülekezeti központja nyerte meg. Az épületet Benczur László tervezte, az építkezést pedig Holman Attila vezette.

• Bécsben megalakult az Ausztriai Evangélikus Egyház Magyarajkú Evangélikus Gyülekezete. Ez az alakulás a korábban az Ausztriai Evangélikus Egyházban működött Magyar Evangélikus Lelkigondozó Szolgálat utódja. A gyülekezet bejegyzése a kisebbségi jogok elismerésével biztosítja az egész Ausztriára egyházi támogatással kiterjedő magyar evangélikus lelkészi szolgálatot.

• A Déli Ev. Egyházkerület felügyelője, dr. Sólyom Jenő nyíltlevélben mondott le tisztről. Ebben az egyházkerületben püspökválasztásra készülnek. Az első nevezési forduló nem járt eredménnyel, vagyis egyik jelölt sem kapott nevezéshez elegendő szavazatot a kerület gyülekezeteitől. Küszöbön van a második forduló, amely talán átláthatóbb körülmények között meghozza a püspöki tisztt betöltéséhez az egyházkerület javára szolgáló eredményt.

• A magyarországi történelmi egyházak (r.k., ref., ev.) vezetői "emlékeztetnek arra, hogy az Európai Unió alaptörvényei elismerik a nemzeti identitás megőrzésének fontosságát ... A magunk részéről kérjük a kedvezménytörvény eredeti célkitűzéseinek megőrzését és kifejezzük azon véleményünket, hogy — a szomszédos országok nemzeti szuverenitásának tiszteletben tartása mellett — kötelességünk magyar honfitársaink megsegítése.”

e6/www

GYÜLEKEZETI HÍREK

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: **Juhász-Shepherd Ferenc**
Templom és lelkészi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnap i Istentisztelet délelőtt 10 órakor, angol/magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316. A lelkész otthoni telefonszáma: 941-2212.

Kedves Keresztyén Magyar Testvéreink! Reménységünk alapja Krisztus feltámadása. Ezen a csodás eseményen nyugszik a keresztyén hit és ez az alapja a keresztyén tanításnak. A hűsvéti üzenetben az adatok tudunkra, hogy Istennel minden lehetséges. A feltámadás azonban nemcsak egyszerű történet, hanem azóta is folyamatban van, Naponként megtörténi emberi életünk változandósága közepette. Naponként kell felszerelnünk értékelen, műlándó dolgainkat múlttalatlanokkal. A hűsvéti örömhír adjon erőt az erőtléneknek, bátorítsa a csüggedőket, és újítsa meg a megfáradottakat, A Krisztussal való találkozás teygen képessé bennünket terheink hordozására és sebeink gyógyítására. Legyen a feltámadott Krisztusnak az ereje mindannyiunk reménysége! ■ Ünnepi Istentiszteleteink: Április 13-án virágvasárnap, április 18-án nagypénteken (úrvacsoraosztással), és április 20-án hűsvéti vasárnap (úrvacsoraosztással), de. 10-kor angol/magyar nyelven; április 20-án hűsvéti vasárnap reggel 7:30-kor angolul, úrvacsoraosztással. 8:45-kor hűsvéti reggeli. ■ Betegtek számára Úrvacsorát szolgál ki a lelkész; alkalmas időpont megbeszélésére hívják fenti telefonszámán. ■ Istentől gazdagon megáldott hűsvéti ünnepeket kívánunk minden keresztyén magyar testvérünknek. — JSF.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: **Tamásy Zoltán**

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. Úrvacsoraosztás a hó első vasárnapján és ünnepnapokon.

“Diadalmas ujjongással telnek meg e szent napon templomaid s hűsvéti énekeket hallelujáz a fiatal lombokba boruló tavaszi erdő. Örömtől sugároznak az emberarok és ünnepi jókívánásokat visznek egymáshoz a szerető emberi szívek. De lelkek mélyen csendes aggódás izzik. Uram, Te feltámadtál, de vajjon feltámadásod mindenkinek életet jelent-e? Némán leborulok oltárod lépcsőjéhez, behunom szememet, és kérek szólíts halkan a nevemen, és hullass lekembe hűsvéti békességet. Amen.” (Ft. Kapi Béla püspök.) ■ Virágvasárnap ebédre hívjuk Testvéreinket, amely 12:30-kor kezdődik, s amelynek a menüje a következő: Húsleves, székelykáposzta, sültcsirke, sütemény, kávé. Asszonytestvéreink süteményvásárral kedveskednek ezen a napon. ■ Ünnepi Istentiszteleteink: Április 17-én nagycsütörtökön este 7:30-kor angolul Úrvacsorával – április 18-án nagypénteken de. 10:45-kor magyarul Úrvacsorával, este 7:30-kor magyarul passióolvasással és úrvacsoraosztással, április 20-án hűsvéti vasárnap reggel 9-kor angolul Úrvacsorával, 10:45-kor magyarul úrvacsoraosztással; gyermekistentisztelet 10:45-kor; hűsvéti reggeli a Női Kör rendezésében de. 10-kor (felöltötteknek \$2, gyermekeknek \$1). ■ Május 18-án ünnepeljük gyülekezetünk 67. évfordulóját hálaadó Istentisztelettel és ebédellel! ■ Minden kedves Hit-testvérünknek áldott, békességben gazdag ünnepeket kívánunk Jézus feltámadása által. Erős vár a mi Istenünk! — TE.

TORONTO

Lelkész: **Bernhardt Béla főesperes**

Templom: 116 Bond St. Lelkészi hivatal (minden posta ideküldendő): 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505, USA; tel.: (216) 221-3178. Felügyelő: Dr. Mekis Éva; tel.: (416) 441-9300. Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hónap második és negyedik vasárnapján du. 4 órakor.

Évi közgyűléstünket február 23-án tartottuk meg. Ekkor emlékeztünk meg kedves gyülekezeti tagunk, özv. Schröder István sz. Kulmann Éva (84) február 3-i elhunytáról. Veszteségünkben a feltámadás ígérete a vigasztalás minden gyászoló számára. A közgyűlés

foglalkozott a gyülekezet jövőjével, de érdemi határozatra nem jutott – a 2002-es év pénzkézelését rendben és a gyülekezet jelenlegi anyagi helyzetét kielégítőnek találta – köszönettel illette a beszo­l­gá­ló helyi és beutazó, sőt Magyarországról is ittjárt lelkeseket – megadta a felmentést a presbitériumnak, külön köszö­netet jelezve 18 évi presbitériumi szolgálataért a január végén lemondott özv. Bottlik Józsefné gyülekezeti felügyelőnek – új presbitériumot választott, melynek 2006 februárjában jár le a mandátuma, dr. Mekis Éva felügyelő, Molnár Tamásné jegyző, Bakó László pénztáros, Buzai Tamásné és Kiss Elemé­né további presbiterek személyében, akikkel együtt szolgá­lalt Babos Sándor tb. örökös presbiter. ■ **A rendszeres Istentiszteleteken kívül még április 18-án nagypénteken du. 4 órakor lesz Istentisztelet úrvacsoraszertással és passió-olvasással.** ■ “Krisztus meghalt bűneinkért és feltámadt megigazulásunkért!” Jézus feltámadása tehát személyes bűnbocsánat és új élet. Ugyanis Pál apostoltól halljuk, hogy még a halottak feltámadásánál is nagyobb esoda az, hogy a mi feltámadt Urunk meg­boc­sa­lja bűneinket és kegyelmesen megtart. A feltá­ma­dásnak ezért a személyes távlatáért, egyedül ezért nem végződik a mi húsvétunk az itéletől való félelemmel és rettegéssel, hanem boldog hálaadással és örömmel!” (Pröhl.) Legyen áldott mindnyájunk húsvéti ünnepe. — BB.

Adományok nyugtázása

Köszönettel nyugtázzuk a 2003. január 28-a és március 22-e között vett többféle adományt.

• AZ “ERŐS VÁR”-RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Előfizetések vételét a címszalagon jelezzük; itt a felülfizetéseket, stb. soroljuk fel:

\$50: Özv. Bottlik Józsefné *Nt. özv. Turhányi Sándorné emlékére* (ON), özv. Domján Sándorné *Nt. dr. Pokoly László emlékére* (ON). **\$20:** Ecker Zsuzsanna (OH), dr. Papp Gábor (OH). **\$13:** Garay Rozália (ON). **\$11:** Fodor Irén (ON). **\$10:** Madaras Lászlóné (MA). **\$8:** Özv. dr. Lestyán Jánosné (FL). **\$2:** Balázs Károly (IL).

>Becker György (IL) adományát múlt szá­munkban tévesen jeleztük; helyesen: *Bedy Zoltánné-Etelka emlékére*. Elnézést kérünk minden kellemetlenségért. - Sz.

• A.M.E.K. TAGSÁGRA

2003: Gracza Rezső (MN), Madaras Lászlóné (MA). **2004:** Könyves Mihály (OH).

• **A MAGY. EV. KONFERENCIA JAVÁRA**
\$60: N.N. **\$28:** Varga Lajosné (IL). **\$25:** Sziemeister Artúr (NY).

Szíves tájékoztatásul: Lapunkra az előfize­te­seket és lapfenntartó adományokat **Erős Vár** névre és **P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038** címre kérjük beküldeni.

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia a hazai ev. egyházi középiskolák javára és alkalmilag – akár adományozók által is – meghatározott egyházi szükség enyhítésére szívesen továbbít adományokat. Csekket vagy pénzes-utalványt **Hungarian Conference-ELCA** névre és **1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505** címre kell küldeni. A csekken kérjük az iskolát (Aszód, Békéscsaba, Bonyhád, Bp.-Deáktér, Bp.-Fasor, Győr, Kőszeg, Miskolc, Nyíregyháza, Orosháza, Sopron/Berzsenyi, Sopron/Eötvös) vagy a segélyadomány más célját megjelölni. Minden adományért előre is hálás köszönetet mondunk. ☐

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

2003. MÁJUS

- 1. Fülöp és Jakab apostol emléknapja**
2Korinthus 4:1-6 – János 14:8-14
2. Lukács 23:50-56 – Róma 15:7-21
3. János 12:44-50 – Róma 15:22-33

HÚSVÉT 3. VASÁRNAPJA

Heti ige: 2Korinthus 5:17

- 4. 1János 3:1-7 – Lukács 24:36-48**
5. 4Mózes 27:12-23 – Róma 16:1-16
6. 1Korinthus 4:9-16 – Róma 16:17-24
7. János 17:20-26 – Róma 16:25-27
8. Efezus 4:8-16 – 2Sámuel 2:1-11
9. Máté 26:30-35 – 2Sámuel 5:1-12
10. János 14:1-6 – 2Sámuel 5:17-25

HÚSVÉT 4. VASÁRNAPJA

Heti ige: János 10:11,27-18

- 11. 1János 3:16-24 – János 10:11-18**
12. Róma 1:18-25 – 2Sámuel 6:1-23
13. 2Korinthus 5:11-18 – 2Sámuel 7:1-16
14. János 8:31-36 – 2Sámuel 7:17-29
15. Róma 8:7-11 – 2Sámuel 11:1-27
16. János 19:1-7 – 2Sámuel 12:1-25
17. Jelenések 22:1-5 – 2Sámuel 15:1-12

HÚSVÉT 5. VASÁRNAPJA

Heti ige: Zsoltár 98:1

- 18. 1János 4:7-21 – János 15:1-8**
19. Jakab 1:17-27 – 2Sámuel 15:13-37
20. Lukács 19:36-40 – 2Sámuel 16:1-14
21. 67. Zsoltár – 2Sámuel 16:15-17:23
22. 1Korinthus 14:6,15-19 – 2Sám. 18:1-18
23. Lukács 22:39-46 – 2Sám. 18:19-19:9
24. János 6:60-69 – 2Sámuel 19:9-41

HÚSVÉT 6. VASÁRNAPJA

Heti ige: Zsoltár 66:20

- 25. 1János 5:1-6 – János 15:9-17**
26. 1Királyok 3:5-15 – 2Sámuel 23:1-7
27. 2Mózes 17:8-13 – 2Sámuel 24:1-25
28. Lukács 11:1-4 – Filippi 1:1-11
29. MENNYBEMENETEL ÜNNEPE
Efezus 1:15-23 – Lukács 24:44-53
30. János 18:33-38 – Filippi 1:12-18
31. Efezus 6:18-24 – Filippi 1:18-26

2003. JÚNIUS

HÚSVÉT 7. VASÁRNAPJA

Heti ige: János 12:32

- 1. 1János 5:9-13 – János 17:6-19**
2. Ezékiel 11:14-20 – Filippi 1:27-30
3. Lukács 21:12-19 – Filippi 2:1-4
4. Lukács 12:8-12 – Filippi 2:5-11
5. Ap.Csel. 1:12-26 – Filippi 2:12-18
6. János 19:25-27 – Filippi 2:19-30
7. Zakariás 4:1-14 – Filippi 3:1-11

PÜNKÖSD ÜNNEPE

Heti ige: Zakariás 4:6

- 8. Ap.Csel. 2:1-21 – János 7:37-39**
9. PÜNKÖSDHÉTFŐ
1Korinthus 12:4-11 – Máté 16:13-19
10. Ap.Csel. 4:23-31 – Filippi 3:12-16
11. Ap.Csel. 8:12-25 – Filippi 3:17-21
12. Ap.Csel. 11:1-18 – Filippi 4:1-7
13. Ap.Csel. 11:19-26 – Filippi 4:8-9
14. Ap.Csel. 18:1-11 – Filippi 4:10-23

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE

Heti ige: Ézsaiás 6:3

- 15. Róma 8:12-17 – János 3:1-17**
16. Jeremiás 10:6-12 – Példabesz. 10:6-12
17. Ézsaiás 43:8-13 – Példabesz. 11:24-31
18. Ap.Csel. 17:22-34 – Példab. 14:29-34
19. Efezus 4:1-7 – Példabesz. 15:13-18
20. Lukács 23:44-49 – Példabesz. 16:1-9
21. János 14:7-14 – Példabesz. 17:1-17

PÜNKÖSD UTÁNI 2. VASÁRNAP

Heti ige: Lukács 10:16

- 22. 2Korinthus 6:1-13 – Márk 4:35-41**
23. Lukács 10:1-16 – Példabesz. 18:8-17
24. Keresztelő János emléknapja
Ap.Csel. 13:13-26 – Lukács 1:57-67
25. Az Ágostai Hitvallás emléknapja
Efezus 2:4-10 – János 15:1-11
26. Ap.Csel. 19:1-7 – Példabesz. 19:16-23
27. János 21:15-19 – Példabesz. 20:19-24
28. Luk. 22:24-30 – Példabesz. 21:13-31

PÜNKÖSD UTÁNI 3. VASÁRNAP

(Péter és Pál apostol emléknapja)

Heti ige: Máté 11:28

- 29. 1Korinthus 3:16-23 – Márk 8:27-35**
30. 142. Zsoltár – Példabeszédek 23:29-35

LEGKÖZELEBBI LAPZÁRTA 2003. MÁJUS 15-ÉN!

ERŐS VÁR
P O BOX 770828
LAKEWOOD OH 44107-0038
RETURN SERVICE REQUESTED

PERIODICALS POSTAGE
PAID
CLEVELAND, OHIO

ELŐFIZETÉSE
LEJÁRT-E?

0003 CC
MRS GABOR BRACHNA
4211 VIRGINIA DR
FAIRVIEW PARK OH 44126-1755